

Christensen) var den Gang med til at stille Forslaget; men nu ved 3die Behandling, har han forandret sin Anskuelse. Vil det ærede Thing følge ham, skal jeg ikke have noget derimod; men jeg vil dog frenddeles fastholde den Stilling, vi indtog ved 2den Behandling.

O. Christensen; Denne Sag har virkelig ligget mig ikke saa lidt paa Hjerte, og jeg har derfor gjort Alt, hvad der stod i min Magt for at medvirke til, at vi kunde faae dette Lovforslag ud som Lov endnu i denne Session. Det er ganske vist, at denne Sag i sin Almindelighed kan virke til flere Sider, thi endt man vel kan tænke sig, at den foreløbig kun vil faae en ren aandelig Indflydelse paa Samfundet. Denne Side af Sagen skal jeg imidlertid lade ligge, efter som denne Forsamling, hvori jeg har den Ære at have Sæde, naturligvis for det Meste har med verdslige Ting at gjøre, men vi maa ikke glemme, at Loven ogsaa tildeels virker paa de almindelige Samfundsforhold. Det er ganske rigtigt, naar man siger, at „med Lov skal man Land bygge“, men man veed jo nok, at uden Religion kan Loven ikke opretholde Samfundet, og derfor mener jeg virkelig, at denne Sag ikke spiller saa lille en Rolle i Særdeleshed i dette Dialekt, hvori vi nu befinde os. Jeg tror, det maa være enhver folkelig Mand's Pligt at gjøre alt Muligt for at give de lavere Klasser Leilighed til ogsaa i aandelig Retning at nyde Samfundets Goder, saa godt som det nogen kunde kan lade sig gjøre. Hvad den Side af Sagen angaar, som ligefrem vedrører Tiendeerens Rettsforhold, er Flertallet jo enigt om, at vi kunne gaa et Stykke videre, end Loven af 19de Februar 1861 er gaaet. Endnu er der en flæde Side af Sagen, som jeg vil lade den rent materielle, og om hvilken vi netop særlig have hørt, at den kan gjøres gjældende i sit videste Omfang. Det har ganske vist ikke været min Mening, at denne Lov i Særdeleshed skulde komme til at virke helbigst for de mest Velstaaende i Samfundet. Jeg har meget godt indset, at disse Folk ikke vilde føle noget stort Tryk, selv om Loven ikke udkom, thi selv om de ogsaa have langt til Kirken, ere de dog saaledes stillede og kunne medbringe saa mange Befremmeligheder, at det vil betyde Lidet eller Intet for dem, om Kirken er opvarmet eller ei. For de mindre helbig stillede i Samfundet kan jeg derimod godt indse, at det, at Kirken ikke opvarmes, paa mange Maader vil virke forstyrrende paa deres Kirkegang, som de ellers kunde have Lyft og Trang til. Det var af denne Grund, at jeg allerede ifjor fremkom med denne Tanke, her i Thinget, og heller ikke i Aar vil jeg unblade at bidrage mit til, at den udføres paa en for Samfundet saa helbig Maade som muligt. Disse almindelige Bemærkninger har jeg troet at burde forudstille, forinden jeg kom til at motivere de enkelte Forslag, som jeg alene har stillet ved

denne Sagens 3die Behandling. Det vil være de Herrer bekendt, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgfreds (Cassee) og jeg til Sagens 2den Behandling havde stillet et Forslag, som gif, havde jeg nær sagt, i sit modsat Retning, men dette var dog ikke saa ganske Tilfældet, da det paa et Punkt var samstemmende med Flertallets Forslag. Det Spørgsmaal, hvormed det her dreier sig, er, paa hvilken Maade Midlerne til Kirkens Opvarming skulde komme tilstede. Vi vare Alle enige om, at dette var Noget, som burde være Kirketiendeerens uwedkommende, idet Flertallet, som bekendt, trostede sig ved den smukke Tanke, at naar blot KasseLoven var der, vilde det Brændsel, der skulde anvendes til Kirkens Opvarming, komme af sig selv, men gjorde det ikke det, vilde nok en streng Vinterkulde hjælpe dertil. Jeg har nu ikke saa Lyft og Blik i den Henseende, at jeg skulde tro, at dette allevegne skulde gjøre sig gjældende, og derfor har jeg, efter som Forslaget ved 2den Behandling kun blev vedtaget med 32 Stemmer med 24, anset det for min Pligt ikke alene at fremstille det i den samme Ordlyd, hvori det tidligere var fremstillet, men ogsaa at fremstille mit eget oprindelige Forslag, hvilket paa Endringsforslagslisten staar opført under Nr. 1. Jeg skal nu kortelig tillade mig at dvele ved Forskjellen mellem de to Forslag. I Spidsen for det principale Forslag har jeg tilladt mig at fremkomme med en Dentydning, som tildeels falde sammen med Flertallets Forslag. Jeg har nemlig sat Tiendeereren i Spidsen, fordi jeg mente, at det under mange Forhold vilde være ham, som det nærmest kunde tilfalde at yde de Midler, der skulde anvendes i denne Retning, hvormod dette ikke findes i det subsidiære Forslag. Der fremkom under denne Sags 2den Behandling Udtaleser fra det ærede Flertals Side, som gif ud paa, at det vilde være et meget stort Maskineri at sætte i Bevægelse, naar der skulde foretages en Extraligning for saadanne Smaating, som disse. Jeg har heller ikke været blind for, at det ikke var værd at sætte dette Maskineri i Bevægelse, uden at den alleryderste Nødvendighed paabød det. Derfor er jeg i mit subsidiære Forslag gaaet ud fra et Standpunkt, som jeg tror vil afhjælpe de Mangler, der ellers kunde fremkomme. Jeg har nemlig deri bemyndiget Kommunalbestyrelsen til at tage de nødvendige Midler af Kommunens Kasse, medens jeg dog har holdt paa, at de, der ikke afbenyttede Kirken — det vil med andre Ord sige Sognebaandsløvere, Personer, der bekjende sig til en anden Subsidyrkelse, eller Personer, som have sluttet sig til en Valgmæssighed — skulde have tilbagebetalt et Belp, som svarede til det, der var udredet af Kommunens Kasse. Naar dette blev tilladt, vil det ses, at det kun faare sjældent vilde komme til, at en Extraligning skulde sættes igang. Da det nu er ganske almindeligt, at der paa Landet er flere Kirker i en Kommune, har jeg tænkt